

På vei mot ny norsk regnskapsstandard

Norsk RegnskapsStiftelse vil i løpet av året komme med et forslag til ny norsk regnskapsstandard for øvrige foretak. Hvorfor ny standard, for hvem og hvorfor nå? Det er noen av spørsmålene som Regnskapsstandardstyrets leder **Elisabet Ekberg (KPMG)** svarer på.

Redaktør Alf Asklund,
Den norske Revisorforening

Hvorfor ny standard? Er den primært laget for å dekke regnskapsproducentenes behov eller brukernes?

– Det er mange grunner til at den nye norske regnskapsstandard utarbeides; vi ønsker en internasjonal harmonisering, det er behov for opprydding og gjennomgang av det vi har innenfor norsk god regnskaps-skikk og vi vil samtidig benytte anledningen til å vurdere forenklinger. Regnskapsstandard tar utgangspunkt i den internasjonalt utarbeidede IFRS for SMEs. Et hovedpoeng med SME-standard er at den er utarbeidet for foretak som ikke er børsnoterte, med stor vekt på at de som bruker regnskapene har litt andre behov enn brukerne av regnskap i børsnoterte foretak. Kortsiktige investorer uten innsikt i foretakets økonomi er ikke den primære brukergruppen av regnskaper for ikke-børsnoterte foretak, dette er lagt til grunn for SME-standard og det passer også godt for norsk god regnskapskikk, sier Elisabet. NRS har jo i alle sine snart 25 år søkt å harmonisere mot internasjonale standarder. Når det nå har kommet en IFRS for ikke-børsnoterte foretak, er det naturlig å endre vårt utgangspunkt til denne standarden og ikke lenger fokusere på standardene for de børsnoterte, som er grunnlaget for dagens norske regnskapsstandarder.

– I arbeidet med og presentasjonen av den norske standarden har vi nok fokusert en god del på produsentene og forenkling. Dette fordi vi vet at alle endringer, uunn-gåelig, vil medføre noen overgangskostnader, samtidig som vi ser den nye regnskapsstandard som en langsiktig systematisering og forenkling av regelverket – og vi vil gjerne ha regnskapsproducentene med på laget. Men utgangspunktet

for den norske standarden er SME-standard som jo er utarbeidet med grunnlag i regnskapsbrukernes behov. Oppsummert – ny norsk regnskapsstandard vil være til nytte for regnskapsbrukere, regnskapsprodusenter og alle andre interessentgrupper for regnskaper, sier hun.

Hvorfor lage en ny standard nå?

– I «gamle dager» (før 2005) regulerte norsk god regnskapskikk regnskapsavleggelsen for alle norske regnskapspliktige, også de store børsnoterte foretakene. Etter innføring av IFRS for de børsnoterte selskapene, har utviklingen av norsk god regnskapskikk vært i en vente- og endringsfase. Vi har hatt flere endringer av strategien for de norske regnskapsstandardene og den konkrete utviklingen, og til dels mangel på utvikling, har vært påvirket av at vi har avventet internasjonal utvikling, eventuelle endringer i norsk lovgivning og hvordan vi skal – eller ikke skal – harmonisere norske regler med de internasjonale. Resultatet er blitt en fragmentert og lite systematisk standardsamling.

– Vi har endelige og foreløpige standarder, med diskusjoner om status for sistnevnte. Vi har også diskusjonsnotater og veiledninger, samt noen uttalelser om enkelttemaer. I det som foreligger, har vi eksempler på ikke-oppdaterede beskrivelser, bestemmelser som kan fremstå som motstridende og foreløpige standarder med mange år på nakken – hvor det kan stilles spørsmål om hvorfor de ikke blir endelige og om hvilken status reguleringene har. Det er også flere eksempler på at standardene er påvirket av hensynet til selskaper som skal rapportere «opp» til IFRS-rapporterende system.

I eksisterende norske regnskapsstandarder har vi flere steder åpnet for valgmuligheter

som ikke er begrunnet med «vanlige» norske foretak, men et sterkt ønske for dem som også må tilpasse seg en full IFRS-konsernrapportering. Mitt syn er at tiden er overmoden for en gjennomgang og opprydding av norsk god regnskapskikk. – Jeg tror at arbeidet med en ny norsk regnskapsstandard kan gi den etterlengtede effekten, mens en satsing på oppdatering av det vi har i dag ikke nødvendigvis vil gi så mange konkrete resultater. Jeg er derfor en sterk tilhenger av at vi ikke venter med å utarbeide en ny standard.

Er ikke eksisterende standarder bra nok?

– Eksisterende norsk god regnskapskikk har svært mange gode elementer. Hovedutfordringen er at dette er et fragmentert regelverk, til dels til og med sprikende. Vi har ikke en eksisterende standard, men 17 endelige standarder, seks foreløpige standarder, sju veiledninger, ett diskusjonsnotat, ett høringsforslag og en del uttalelser i enkeltsaker. Enkelte elementer er ikke oppdatert, noen har mange år på nakken, og bærer

OVERMODEN: Tiden er overmoden for en gjennomgang og opprydding av norsk god regnskapskikk, mener Regnskapsstandardstyrets leder Elisabet Ekberg.

preg av det, blant annet fordi de i sin tid var utarbeidet primært med store børsnoterte foretak som målgruppe. Vi er blitt påvirket av forskjellige retninger og tenkesett, og noen av standardene er tydelig IFRS-inspirert – og bygger på balansedefinisjoner, mens andre er langt mer preget av grunnleggende resultatorienterte prinsipper i regnskapsloven med forarbeider.

– Vi har innslag av valgmuligheter som er lagt inn spesielt med tanke på foretak som skal rapportere inn til IFRS-rapporterende konsern, noe som til tider representerer nokså fremmedartede elementer i norsk god regnskapsskikk. Vi har også områder som ikke er dekket gjennom standarder eller annet, for eksempel et så pass omfattende område som varige driftsmidler. Kort oppsummert – ja, det er mangler, til dels betydelige, i eksisterende norsk god regnskapsskikk. På den annen side, det fungerer likevel tålelig greit i praksis, mange foretak har god og langvarig praksis for å avgi informative regnskaper. Den støtten de skulle hatt gjennom en systematisk oppstilling av norsk god regnskapsskikk, kan jeg imidlertid ikke se at de får, sier hun.

Hva med kostnader på kort og lang sikt? Blir dette dyrt?

– I strategien som er fastsatt av styret i NRS er det sterkt understreket at vi skal videreføre løsninger i eksisterende norsk god regnskapsskikk – dette for å unngå unødvendige overgangskostnader. Alle endringer innebærer visse overgangskostnader, men vi bestreber oss på å redusere disse så langt som mulig.

– På lang sikt vil en ny norsk samlet regnskapsstandard, hvor forenkling er et av siktemålene i utarbeidingen, medvirke til en enklere prosess for utarbeiding av års-

regnskap og dermed kunne gi reduserte kostnader, sier Elisabet.

Hvor kan de som utarbeider regnskapene finne veiledning på punkter som standarden ikke vil dekke?

Elisabet sier at det er et sentralt spørsmål arbeidet med den nye standarden og et punkt som byr på flere utfordringer.

– Det har vært hevdet at man skal og må til «full IFRS», i alle fall i de tilfellene hvor SME-formuleringene er identiske med «full IFRS» og hvor forskjellen mellom de to regelverkene består i at detaljer, eksempler og veiledning fra «full IFRS» ikke er tatt inn i SME-standard. Svaret på det spørsmålet er ubetinget nei. SME er en «stand-alone»-standard, og det er uttrykkelig bekreftet av dem som har ansvaret for og vet hva som er meningen med SME i IASB.

– Et annet punkt som noen problematiserer ganske kraftig, er forskjellen i rammeverket som ligger til grunn for SME-standard, balansedefinisjonene, og de grunnleggende regnskapsprinsippene i regnskapsloven. Så lenge loven er uendret, vil dette være et punkt hvor det kan oppstå problemer, de to rammeverkene kan – i alle fall i teorien – gi forskjellig svar på hva som er riktig regnskapsmessig håndtering. Vi har imidlertid foreløpig ikke fått mange konkrete eksempler på en slik konflikt. Jeg regner med at de tilfellene som måtte dukke opp, skal kunne avklares. Vi har sterke regnskapsmessige fagmiljøer som vil kunne håndtere slike utfordringer.

Elisabet legger til at den kanskje største praktiske utfordringen er hva vi gjør med alle eksisterende standarder, veiledninger

mv. innenfor gjeldende norsk god regnskapsskikk. Det er gode argumenter for å beholde så mye som mulig, slik at vi har mest mulig kildemateriale å støtte oss til. På den annen side, utstrakt grad av «behold og viderefør-strategien» vil kunne medføre at vi ikke får den ønskede oppryddingen og systematiseringen. Det vil også oppstå spørsmål om status og konsekvens av avvik fra en slik mangslungen og omfangsrik veiledningsbase. Dette er et punkt vi vil vie stor oppmerksomhet og overveie nøye i det videre arbeidet med den nye norske regnskapsstandard.

Dere snakker mye om forenklinger i forbindelse med utarbeidelse av ny standard. Forenklinger i forhold til hva? Forenklinger kan vel også likeså godt gjøres i eksisterende standard?

– Forenklinger er sterkt vektlagt av styret i NRS og regnskapsstandardstyret. For å ta det opplagte først, den nye standarden tar utgangspunkt i SME-standard og vil være langt enklere enn full IFRS. Det mest interessante er om vi kan forenkle i forhold til SME-standard og i forhold til eksisterende norsk god regnskapsskikk. Vi har absolutt som målsetting å gjøre begge deler, spesielt tar vi sikte på at kravene til tilleggsopplysninger i noter skal forenkles så langt som mulig.

– Forenklinger bør også kunne gjennomføres i eksisterende standarder, men erfaringen hittil tilsier at dette er vanskelig – vi har få reelle forenklinger å vise til så langt. Jeg er overbevist om at forenklinger lettere lar seg kombinere med en full gjennomgang og revisjon, med overgang til noe nytt, sammenlignet med «flikking» på eksisterende og fragmenterte standarder, avslutter Elisabet.

Behov for hjelp?

Ring oss på 23 23 91 91.

BJØRGFJELL
www.bjorgfjell.no *Bemannings*

OSLO • DRAMMEN • TRONDHEIM

SPESIALISTEN INNEN ØKONOMI, REGNSKAP, KONTOR OG ADMINISTRASJON

